

HØRINGSINNSPILL TIL PROP. 1 S (2018-2019) UTDANNINGS- OG FORSKNINGSKOMITEEN

NITO er Norges største organisasjon for ingeniører og teknologer med bachelor, master og høyere grad. Vi har over 88.000 medlemmer i alle sektorer. Blant disse er studenter og vitenskapelig og administrativt ansatte ved universiteter og høyskoler.

I langtidsplanen for forskning og høyere utdanning lanseres det et teknologiløft på 800 millioner kroner over en fireårsperiode. Samtidig foreslår regjeringen å bevilge over 1,7 milliarder kroner til nye IT- og digitaliseringstiltak i statsbudsjettet for 2019. I Kunnskapsdepartementets fagproposisjon for 2019 er det imidlertid ingen løft på teknologikompetanse, verken flere studieplasser, styrking av finansieringen av disse utdanningene eller incentiver for kompetanseutvikling for de med høyere utdanning.

I vårt innspill til kunnskapsdepartementets fagproposisjon vil vi derfor vektlegge følgende:

- Kompetanseutvikling for teknologer
- Styrking av realfag og teknologisk kompetanse i grunnopplæringen
- Styrking av ingeniør- og teknologifag i høyere utdanning

Kompetanseutvikling for teknologer

Programkategori 07.50 Kompetansepolitikk og livslang læring

NITO ber Stortinget oppfordre regjeringen til å iverksette en utredning av alternative finansieringsordninger for bedrifter som ønsker å investere i kompetanseutvikling, slik som KompetanseFunn eller avskrivningsregler for investeringer i kompetanse.

En satsing i budsjettforslaget på 130 millioner til kompetansereform «læring hele livet» er en god start, og vil i første omgang bidra til at de som har lav kompetanse fra før av får styrket denne. Skal vi sikre at kompetansen vedlikeholdes og utvikles i takt med ny teknologi, samt sikre arbeidstakernes muligheter til å stå lengre i jobb, må det satses kraftig på kompetanseutvikling for alle utdanningsgrupper, også de med høyere utdanning.

En undersøkelse gjennomført av Samfunnsøkonomisk analyse, på vegne av NITO i 2017, viser at 68 prosent av virksomhetene i utvalget tilbød eller tilrettela for minst én etter- og videreutdanningsaktivitet i løpet av fjoråret. Det betyr at om lag en av tre virksomheter ikke tilbød sine ingeniører EVU. Det er klart færre enn tidligere studier fra andre deler av arbeidslivet.

Samtidig viser studien at én av tre virksomheter har et udekket behov for kvalifiserte ingeniører. Svarene tydet på at feil fagkombinasjon/kompetanse og sterk konkurranse om de mest kvalifiserte var viktigste årsaker. Dette indikerer et udekket behov for kontinuerlig oppdatering og oppgradering av ingeniørenes kompetanse.

Det bør etableres statlige incentivordninger for å stimulere bedriftene til mer langsiktig kompetanseutvikling av ansatte.

Styrking av realfag og teknologisk kompetanse i grunnopplæringen

Programkategori 07.20 Grunnopplæringen – kapittel 226

NITO ber Stortinget opprettholde og styrke en realfagstrategi på minimum dagens nivå, 70 millioner kroner. Virkemidlene må styrkes ved å samle utdanningssektor, næringsliv og myndigheter i til felles innsats om vi skal sikre fremtidens kompetansebehov.

Den nasjonale realfagstrategien «Tett på realfag» har hatt en nedgang i bevilgningene siden 2017. I forslaget til statsbudsjett for 2019 foreslås en ytterligere reduksjon på ca. 30 millioner. Regjeringen begrunner dette med at strategiperioden som planlagt går ut i 2019.

NITO er bekymret for hva som vil skje med barn og unges realfagskompetanse, dersom det ikke lenger finnes en nasjonal strategi med tilstrekkelige virkemidler. Det fortsatt en vei å gå for å øke barn og unges interesse og motivasjon for realfag, samt å styrke rekrutteringen og kjønnsbalansen i realfagene.

Styrking av ingeniør- og teknologifag i høyere utdanning

Programkategori 07.60 Høyere utdanning – kapittel 260

NITO ber Stortinget styrke finansieringen av ingeniør- og teknologifagene i høyere utdanning ved at studiepoengsindikatoren og kandidatindikatoren for disse utdanningene flyttes opp en kategori, fra kategori E til kategori D, med et langsiktig mål om plassering i kategori C.

For å opprettholde en konkurransedyktig økonomi er det viktig at nyutdannede kommer inn i arbeidslivet med en kompetanse som er moderne, og med kjennskap til de nyeste teknologiene og deres muligheter. I dag er ingeniør- og teknologistudiene underfinansierte, sett opp mot hva studiene faktisk koster. Underfinansieringen fører til for små fasiliteter og eldre undervisningsmaterieell på laboratorier og verksteder. Dette igjen bidrar til høyt frafall, og at flere av de nyutdannede kommer i arbeid med en kompetanse som krever oppdatering fra dag en.

I følge en rapport fra NIFU¹ er ingeniørutdanningene av de dyreste, nest etter medisintutdanning. Til tross for dette er ingeniørutdanningene plassert på nest laveste nivå (kategori E) i dagens finansieringssystem for universiteter og høyskoler.

Flere studieplasser innen IKT

NITO ber Stortinget om å videreføre økningen av studieplasser innen IKT i budsjettet for 2019 og i de kommende årene, med et mål om 5000 nye studieplasser innen 2021.

For å leve av kunnskap må vi ha en høyt utdannet befolkning med relevant fagkompetanse. IKT-fag er spesielt viktig fordi teknologi muliggjør nødvendig innovasjon og fornying på alle samfunnsområder. Vår evne til å utnytte ny IKT avgjør om vi får til omstilling, nye tjenester og utvikling av nye fremtidsrettede næringer.

Norge har allerede en kritisk mangel på IKT-kompetanse og etterspørselen vil øke i årene som kommer. En rapport DAMVAD og Samfunnsøkonomisk Analyse utarbeidet på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser at vi styrer mot en kritisk kompetansemangel med dagens utdanningskapasitet. "beste" fall vil én av fire IKT-stillinger stå ubesatte i 2030.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Kontaktinformasjon:

Trond Markussen   tlf: 91359383   trond.markussen@nito.no
Marianne Bevum   tlf: 95085778   marianne.bevum@nito.no

---

¹ NIFU-rapport 52/2014 <http://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/273603>